

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Karla Šimky a JUDr. Jaroslava Hubáčka v právní věci žalobkyně: **A. K.**, zastoupena Mgr. Dagmar Dřimalovou, advokátkou se sídlem Muchova 9/223, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2008, č. j. 7 Ca 323/2006 – 46,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2008, č. j. 7 Ca 323/2006 – 46, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Usnesením Městského soudu v Praze ze dne 25. 4. 2008, č. j. 7 Ca 323/2006 - 46, byla odmítnuta žaloba podaná žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“), v níž napadala postup různých správních orgánů, přičemž z přiložených fotokopií několika rozhodnutí je mimo jakoukoli pochybnost patrné, že se týkaly jejího zletilého syna. Za této situace se podle městského osudu jednalo o návrh podaný neoprávněnou osobou.

Stěžovatelka v kasační stížnosti podané proti tomuto usnesení v zákonné lhůtě uplatnila důvod obsažený v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. a namítala, že podala žalobu jménem svého syna, a to na základě jím udělené plné moci ze dne 5. 4. 2007, podle které je oprávněna jej zastupovat v řízení před soudy. Stěžovatelka se domnívá, že je zcela oprávněna podávat tyto návrhy. Soud však tyto skutečnosti nezkoumal a ani nijak nežádal doplnění podané žaloby. Podle § 35 odst. 6 s. ř. s. se účastník může dát zastoupit také fyzickou osobou, která má způsobilost k právním úkonům v plném rozsahu. Městský soud tedy neměl ve smyslu ustanovení § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez dalšího odmítnout podanou žalobu, ale měl stěžovatelku vyzvat podle § 37 odst. 1 a odst. 5 s. ř. s. k opravě nebo odstranění vad podání a k tomu stanovit přiměřenou lhůtu. S ohledem na shora

uvedené stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud napadené usnesení městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Ministerstvo vnitra ve vyjádření ke kasační stížnosti označilo kasační stížnost za nedůvodnou, ale ponechalo posouzení právních otázek, které z ní vyplývají, na úvaze Nejvyššího správního soudu, neboť směřuje pouze proti postupu městského soudu. Proto navrhlo zamítnutí kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal na základě kasační stížnosti napadené usnesení v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnila stěžovatelka v podané kasační stížnosti a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 3, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Ze soudního spisu vyplynulo, že dne 15. 11. 2006 bylo městskému soudu doručeno podání datované dne 14. 11. 2006 označené jako žaloba od K. A. a jako účastník řízení je v něm označen K. V., nar. x. K podání nebyla připojena žádná plná moc ani jiná listina prokazující vztah zastoupení mezi uvedenými osobami. Podání je podepsáno stěžovatelkou. Z obsahu podání lze usuzovat, že směřuje proti rozhodnutím policie týkajícím se syna stěžovatelky. Usnesením ze dne 11. 12. 2006, v jehož záhlaví je označena stěžovatelka jako žalobkyně, vyzval městský soud stěžovatelku k odstranění nedostatků podání ze dne 14. 11. 2006 tak, aby splňovalo požadavky § 71 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka doplnila své podání dne 28. 12. 2006 podáním, v němž se označila jako žalobkyně a zároveň v něm uvedla svého syna – K. V. a dceru – K. M. V závěru tohoto podání stěžovatelka uvedla, že žádá o vydání rozsudku, „který najde zákon o tom, že její syn K. V. už nikdy nezůstane v České republice načerno“. Podání je podepsáno stěžovatelkou. K podání byl připojen svazek příloh, který mimo jiné obsahuje rozhodnutí Policie ČR a Ministerstva vnitra vydaná v řízeních, jejichž účastníkem byl K. V., nar. x. K výzvě městského soudu k zaplacení soudního poplatku stěžovatelka požádala soud o přiznání osvobození od soudních poplatků a ustanovení bezplatného advokáta. O této žádosti městský soud nerozhodl.

Nejvyšší správní soud již judikoval, že odmítnutí návrhu z důvodu, že byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou, lze vyhradit pouze případům nedostatku procesní legitimace a jen zcela zjevným nedostatkům legitimace hmotné, zjistitelným bez pochyb okamžitě, zpravidla již z návrhu samotného, např. v těch případech, kdy žalobce tvrdí porušení práva, jehož již pojmově vůbec nemůže být nositelem (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2005, č. j. 4 As 50/2004 – 59, publ. pod č. 1043/2007 Sb. NSS).

V daném případě, vzhledem k ne zcela jasnému vyličení právních i skutkových okolností v podání ze dne 14. 11. 2006, nebylo zřejmé, které právo a které osoby mělo být porušeno. Podání ze dne 14. 11. 2006 nesplňovalo předepsané náležitosti, zejména z něho nebylo jasné, kdo jej činí, protože bylo podepsáno stěžovatelkou, ovšem jako účastník řízení byl označen K. V. a podle obsahu směřovalo proti rozhodnutím týkajícím se této osoby.

Podle § 37 odst. 3 s. ř. s. musí být z každého podání zřejmé, čeho se týká, kdo jej činí, proti komu směřuje, co navrhuje, a musí být podepsáno a datováno. Ten, kdo činí podání, (dále jen „podatel“) v podání uvede o své osobě osobní údaje jen v nezbytném rozsahu; vždy uvede jméno, příjmení a adresu, na kterou mu lze doručovat. Jiné osobní údaje uvede jen tehdy, je-li toho třeba s ohledem na povahu věci, která má být soudem projednána. Podléhá-li podání soudnímu poplatku, musí být opatřeno kolkovou známkou v odpovídající hodnotě a musí k němu být připojeny listiny, jichž se podatel dovolává. Podání, které je třeba doručit ostatním účastníkům a osobám na řízení zúčastněným, musí být předloženo v potřebném počtu stejnopisů.

Podle § 37 odst. 5 s. ř. s. vyzve předseda senátu usnesením podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

Městský soud na toto nejasné podání reagoval výzvou podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a bez dalšího označil stěžovatelku za žalobkyni a vyzval ji pouze k odstranění vad podání, aniž by se zabýval otázkou aktivní legitimace. Tento procesní postup nepovažuje Nejvyšší správní soud za správný. Městský soud si měl nejprve ujasnit, zda žalobu podává stěžovatelka nebo její syn, a v případě, že by žalobu podávala stěžovatelka jako zástupkyně svého syna, měl stěžovatelku vyzvat k prokázání jejího oprávnění k zastupování. Není totiž rozhodné, kdo podání učinil, podstatné je, zda tak učinil svým jménem nebo jménem jiného subjektu. Jestliže taková osoba učinila úkon, z něhož není zřejmé, zda tak činí za sebe či za jiného jako zástupce, musí soud účastníka řízení poučit ve smyslu § 36 odst. 1 s. ř. s. a vyzvat podatele, aby upřesnil, zda uplatňuje procesní práva vlastní nebo jiné osoby, kterou zastupuje. Městský soud tímto způsobem nepostupoval a zatížil tak řízení vadou, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé. Rozhodl-li totiž městský soud o odmítnutí žaloby, aniž by byla stěžovatelka řádně poučena o svých procesních právech a aniž by se zabýval otázkou, kdo podání činí, nelze takový proces shledat spravedlivým. Podle § 36 odst. 1 s. ř. s. je soud povinen poskytnout účastníkům řízení stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Poučení o procesních právech je přitom soud povinen poskytnout účastníku řízení v takové době, kdy je toho podle stavu řízení zapotřebí. Tato povinnost soudu je výrazem ústavně zaručeného práva na soudní a jinou právní ochranu zakotveném v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Při své poučovací povinnosti má soud vycházet z okolností případu a volit takové prostředky a způsob, aby účastník nebyl na svých ústavně zaručených právech krácen (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 9. 2003, č. j. 5 Azs 5/2003, publ. pod č. 59/2004 Sb. NSS). V daném případě z obsahu předmětného podání vyplývalo, že je cizinkou bez právnického vzdělání a že její podání bude muset být zásadně doplněno a upřesněno tak, aby bylo projednatelné. Městský soud však nepostupoval způsobem, který by stěžovatelce umožnil účinnou ochranu práv či práv toho, koho zastupuje, pokud stěžovatelku nepoučil ve smyslu § 36 odst. 1 s. ř. s. a nevyzval ji, aby upřesnila, jménem které osoby podání činí.

Nejvyšší správní soud proto z výše uvedených důvodů napadené usnesení zrušil a věc vrátil městskému soudu k dalšímu řízení (§ 110 odst. 1 s. ř. s.). Ve věci rozhodl bez jednání, protože mu takový postup umožňuje ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s.

Zruší-li Nejvyšší správní soud rozhodnutí městského soudu a vrátí-li mu věc k dalšímu řízení, je tento vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti městský soud rozhodne v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. září 2008

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně
senátu